

Een mantelzorgpremie in elke gemeente

SAMANA MAAKT EEN STAND VAN ZAKEN - 2018

Inhoud

Voorwoord.....	p 3
Vlaanderen	p 5
Provincie Antwerpen	p 8
Provincie Limburg	p 12
Provincie Oost-Vlaanderen	p 16
Provincie Vlaams-Brabant.....	p 20
Provincie West-Vlaanderen.....	p 24

**Bezoek ons op het internet:
www.samana.be**

Colofon

Deze brochure is een uitgave van Samana

Uitgave van: Samana
Haachtsesteenweg 579, pb 40
1031 Brussel
www.samana.be

Vormgeving
Samana

Druk
EVM Print

Verantwoordelijke uitgever
Johan Tourné, Hingenesteenweg 57, 2880 Bornem

Overname van teksten en illustraties is enkel
toegelaten na schriftelijke toestemming door de
redactie en met vermelding van herkomst.

Uitgave
januari 2018

Een mantelzorgpremie in elke gemeente

MAATSCHAPPELIJK BELANG

In Vlaanderen zetten meer dan 600.000 mantelzorgers zich vrijwillig in voor een familielid, vriend of buur die ziek is of hulp nodig heeft. Deze mantelzorgers leveren een enorme bijdrage aan een warme en solidaire samenleving en verdienen dan ook alle waardering. Het Vlaams mantelzorgplan, dat in 2016 uitgewerkt werd, heeft als doelstelling dit maatschappelijk kapitaal te erkennen en in te zetten op de ondersteuning van mantelzorgers. Want inzetten op de kwaliteit van leven van de mantelzorger is ook inzetten op de kwaliteit van leven van de zorgbehoevende. Deze inzet zou een maatschappelijke keuze moeten zijn die over beleidsniveaus en beleidsdomeinen heen gerealiseerd moet worden.

Als mantelzorgvereniging zet Samana in op de waardering en erkenning van mantelzorgers. Samana ijvert daarom al jaren voor een gemeentelijke mantelzorgpremie in elke Vlaamse gemeente. Ook lokale besturen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de erkenning van de mantelzorger. Zij staan immers dicht bij de mensen uit hun gemeente en kunnen zo een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van mantelzorgers. De gemeentelijke mantelzorgpremie is daarom voor Samana het beste instrument om mantelzorgers te waarderen voor hun engagement.

Uit eerder onderzoek van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg blijkt dat mantelzorgers deze premie als een echte vorm van waardering beschouwen. De toelage heeft echter weinig impact op de beslissing of men al dan niet zorg voor iemand opneemt. De premie wordt door mantelzorgers dus juist gepercipieerd en niet gezien als een vorm van verloning, maar wel als een appreciatie voor het vrijwillige engagement dat ze opnemen.

Gelukkig kunnen mensen die zorg nodig hebben vandaag terugvallen op een goed uitgebouwd netwerk van thuiszorgdiensten: verpleegkundige zorg thuis, gezinszorg, poetshulp, enzovoort. Daarbij is mantelzorg vaak een bindmiddel om al deze zorgen georganiseerd en op elkaar afgestemd te krijgen – en dit vooral in zwaardere zorgsituaties. Zo kan tegemoet gekomen worden aan de wens van zorgbehoevenden om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven. Zo versterken mantelzorgers en thuiszorgdiensten elkaar. Wie kan

rekenen op een goed informeel netwerk, kan vaak ook rekenen op een betere professionele ondersteuning. De informele ondersteuning ziet hier op toe en maakt daardoor ook een deel van de professionele zorg minder noodzakelijk.

Professionele zorg is vandaag hoe dan ook een schaars goed, waarbij de behoefte groter is dan het aanbod. Vooral mantelzorgers steken dan een tandje bij om deze kloof te dichten – in het belang van de persoon voor wie ze zorgen. Daarnaast maakt de drang naar (tijds)efficiëntie dat een aantal taken naar mantelzorgers doorgeschoven worden. De emotionele ondersteuning van zorgbehoevende mensen komt bijvoorbeeld vaak terecht bij de mantelzorger. Als de zorg thuis niet meer kan gedragen worden kan beroep gedaan worden op andere opvangmogelijkheden en specifieke initiatieven. Door de inzet van vele mantelzorgers blijft deze vraag naar residentiële opvang beheersbaar en betaalbaar. Thuiszorg is immers steeds goedkoper, en zo leveren mantelzorgers een onbetaalbare bijdrage aan een zorgzaam Vlaanderen. Mantelzorgers verdienen daarom alle waardering.

STATUS QUO VAN HET AANTAL GEMEENTEN

Het invoeren of optimaliseren van de gemeentelijke mantelzorgpremie blijft een belangrijk aandachtspunt voor Samana.

Begin 2017 werd opnieuw een stand van zaken opgemaakt, voor de 5de keer sinds 2008. Dit laat ons toe de maatschappelijke evolutie hierrond op te volgen. Alle Vlaamse gemeenten ontvingen de vraag ons hun gegevens te bezorgen. Gemeenten die niet reageerden werden telefonisch gecontacteerd, waardoor we een betrouwbare inventaris kunnen voorleggen. Voor een aantal gemeenten moesten we terugvallen op de informatie van 2014.

De trend is spijtig genoeg niet positief. Van de 308 gemeente in Vlaanderen voorziet 75 % in een mantelzorgpremie... een status quo tegenover 2014. In 2014 merkten we echter een daling van 7 % op van het aantal gemeenten dat de premie toekent in vergelijking met 2012, waardoor we ook in 2017 bleven hangen op het niveau van 2010.

Voorwoord

STEEDS MINDER MANTELZORGERS ONTVANGEN EEN PREMIE

Bovendien lijkt het aantal mantelzorgers dat van de gemeentelijke mantelzorgpremie geniet gedaald met maar liefst meer dan 10 %. Over heel Vlaanderen zouden iets meer dan 31.000 rechthebbenden een premie gekregen hebben. Als we dit aantal vergelijken met het geschatte aantal mantelzorgers in Vlaanderen, dat men op minstens 600.000 schat, zou slechts 5 % van alle mantelzorgers een premie krijgen. En dit terwijl meer dan 7 op 10 gemeenten een premie voorziet. Aangezien het aantal gemeenten dat een premie voorziet niet systematisch gedaald is, lijkt het er dus op dat de toepassingsvoorwaarden van de premie gedurende de laatste jaren hier en daar flink verstrengd zijn. Dit zou verklaren waarom minder mantelzorgers een beroep kunnen doen op de premie.

Uit eerdere cijfers bleek dat slechts 20 % van de personen die een premie van de Vlaamse zorgverzekering ontvangen, een vergoeding betalen aan hun voornaamste mantelzorger. In het kader van een duidelijke verdeling van de kerntaken tussen de verschillende beleidsniveaus in Vlaanderen blijft Samana daarom pleiten voor een Vlaamse Zorgverzekering die voorziet in een (geïndexeerde) premie om de niet medische kosten betaalbaar te houden voor zwaar zorgbehoevende mensen. Het beleidsniveau dat het dichtst bij de mensen staat, de steden en gemeenten, dienen hun waardering en erkenning kenbaar te maken voor mantelzorgers door hen een gemeentelijke mantelzorgpremie toe te kennen.

VERSTRENGING ZET DOOR

Reeds in 2014 wees Samana erop dat de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een premie verstrengd werden. Dit had toen al een logische daling van het aantal mensen die genieten van de premie als gevolg. Deze verstrenging zet zich nog duidelijker

door. Gemeenten maken het al dan niet toekennen van de premie nog sterker afhankelijk van bv. de relatie tot de zorgbehoevende, het al dan niet inwoner zijn van zorgbehoevende en mantelzorger, het feit of men al dan niet reeds een uitkering ontvangt via de zorgverzekering, het al dan niet opgenomen zijn in een woonzorgcentrum of andere instelling ... De daling van het aantal uitgereikte premies zet ook kanttekeningen bij de ervaren waardering voor mantelzorgers.

SIGNAAL

De thuiszorg in Vlaanderen zou er totaal anders uitzien zonder de inzet van de meer dan 600.000 mantelzorgers. Hun inzet en engagement is zeker niet evident, en verdient daarom al onze waardering. De gemeentelijke mantelzorgpremie is daar één van de middelen voor.

Als mantelzorgvereniging stelt Samana zich vragen bij deze nieuw gemaakte stand van zaken. We blijven volop de kaart trekken van de gemeentelijke mantelzorgpremie voor zoveel mogelijk mantelzorgers en zijn verontrust bij de dalende cijfers. Er is nog steeds werk aan de winkel om beleidsmakers te overtuigen sterker werk te maken van een tastbare mantelzorgpremie. We hopen dat de huidige en toekomstige beleidsploegen verder inzetten op een sterke mantelzorgpremie die tegemoet komt aan de krachtlijnen van Samana, en dit vooral in het belang van de mantelzorgers zelf.

Deze stand van zaken motiveert Samana dit opnieuw ter harte te nemen.

Namens Samana vzw
Johan Tourné
Directeur

● **Onze krachtlijnen voor een goede gemeentelijke mantelzorgpremie**

- Bedrag: minimum 50 euro voor wie zorgt voor één persoon, 75 euro voor wie zorgt voor twee zorgbehoevende personen.
- De gemeentelijke mantelzorgpremie wordt rechtstreeks gestort op de rekening van de mantelzorger.
- Soepele voorwaarden die zo weinig mogelijk mantelzorgers uitsluiten.
- Eenvoudige administratie.

* Een concretisering van deze krachtlijnen is terug te vinden in de bijlage op p. 30-31.

Vlaanderen

Dit overzicht bevat informatie over de mantelzorgpremie in de Vlaamse gemeenten. De premies die opgenomen zijn in dit overzicht kregen niet altijd de naam 'mantelzorgpremie' als officiële naam. De oorzaak in dit veelvoud aan namen ligt in een aantal redenen. Mantelzorg is in vele gemeenten nog te vaak een onbekend begrip. Bovendien richt een premie zich vaak tot een bepaalde groep mantelzorgers of zorgbehoevende personen. Soms refereert de naam niet naar de doelgroep van de premie, maar wat men ermee wil bereiken. Maar zolang de premie qua betekenis en doelgroep in de geest van mantelzorg uitgewerkt is, werd deze opgenomen in de brochure.

In vergelijking met onze laatste stand van zaken - in 2014 - slaagden we erin de responsgraad nog te verhogen, zodat nu van nagenoeg alle Vlaamse steden en gemeenten de meest recente gegevens zijn opgenomen. Een aantal gemeenten stuurden ons geen actuele gegevens, na herhaaldelijk aandringen. Voor de gemeenten waarvan we geen nieuwe informatie konden achterhalen, gaan we verder op de informatie uit 2014.

Kerngegevens

AANTAL

- Van de 308 gemeenten in Vlaanderen hebben 75 % een mantelzorgpremie, een status quo in vergelijking met 2014. Het aantal gemeenten dat een mantelzorgpremie uitkeert, kende een piek in 2012 met 82 %.

Provincie	Aantal gemeenten met MZ-premie				
	2017	2014	2012	2010	
Antwerpen	44	63 %	64 %	70 %	65 %
Limburg	32	73 %	73 %	86 %	86 %
Oost-Vlaanderen	46	71 %	72 %	78 %	72 %
Vlaams-Brabant	51	78 %	77 %	83 %	69 %
West-Vlaanderen	58	90 %	89 %	95 %	89 %
Totaal Vlaanderen	231	75 %	75 %	82 %	75 %

- Netto is er vandaag 1 gemeente minder in Vlaanderen waar een gemeentelijke mantelzorgpremie bestaat. Aangezien er 6 gemeenten sinds 2015 een nieuwe gemeentelijke mantelzorgpremie invoerden, betekent dit dat in 7 gemeenten de bestaande premie werd afgeschaft. Bovenop de 6 nieuwe gemeentelijke premies werd bijkomend in 3 Antwerpse districten een mantelzorgpremie ingevoerd.

- Van 221 gemeenten weten we hoeveel mensen momenteel genieten van de gemeentelijke mantelzorgpremie. In 31 % (+ 3 procentpunt) van de gemeenten is dat minder dan 50 personen. In 18 % (- 2 procentpunt) van de gemeenten kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op een soort van mantelzorgpremie.

	Aantal	2017	2014	2012	2010	2008
1 - 49	67	31 %	28 %	31 %	33 %	36 %
50 - 99	51	23 %	20 %	23 %	21 %	20 %
100 - 199	61	28 %	32 %	25 %	25 %	89 %
200 of meer	40	18 %	20 %	22 %	21 %	15 %

- Globaal schatten we het aantal mantelzorgers in Vlaanderen dat vandaag geniet van een gemeentelijke mantelzorgpremie op zo'n 31.200. In 2014 ging het nog over meer dan 35.000. Een aanzienlijke daling dus van zo'n 11 %, hoewel het aantal gemeenten met een gemeentelijke mantelzorgpremie ongeveer gelijk bleef. Het lijkt er dus op dat sinds 2014 de toepassingsvoorwaarden van de premie hier en daar flink verstrengd zijn, waardoor minder mantelzorgers er een beroep op kunnen doen.

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle gemeenten met een vaste premie) gaat het om ongeveer 29 euro per maand voor 1 persoon. Een stijging met 1 euro in vergelijking met 2014 en een daling van 1 euro ten opzichte van 2012. In 2008 echter bedroeg de gemiddelde premie nog € 37. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 2; de hoogste € 100.

Provincie	Gemid. premie van 1 pers.		
	2017	2014	2012
Antwerpen	€ 27	€ 29	€ 33
Limburg	€ 36	€ 33	€ 31
Oost-Vlaanderen	€ 26	€ 26	€ 29
Vlaams-Brabant	€ 30	€ 28	€ 31
West-Vlaanderen	€ 25	€ 25	€ 27
Totaal Vlaanderen	€ 29	€ 28	€ 30

	Aantal	2017	2014	2012	2010	2008
< 25	62	27 %	31 %	27 %	24 %	22 %
25 - 49	69	30 %	30 %	30 %	28 %	30 %
> 25	32	14 %	16 %	16 %	20 %	25 %
variabel	64	28 %	29 %	29 %	28 %	24 %

- In 27 % van de gemeenten ligt dit bedrag lager dan € 25 euro per maand, in 30 % van € 25 tot 49 per maand en in 14 % hoger dan € 50 per maand.
- In 28 % van de gemeenten is het bedrag afhankelijk van een aantal indicatoren, bv. leeftijd, mate van zelfredzaamheid, ...

VOORWAARDEN

Er zijn meestal een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie:

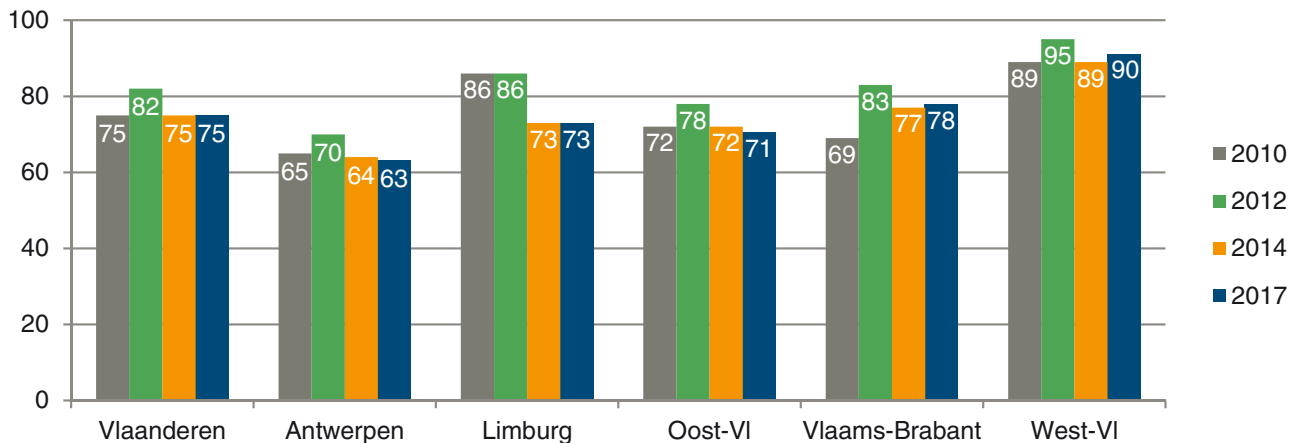
- In 41 % (+ 6 %) van de reglementen van gemeentelijke mantelzorgpremies worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger.
- In 22 % (+ 4 procentpunt) van de gemeenten heeft men recht op de mantelzorgpremie als men (net) niet in aanmerking komt voor een premie via de zorgverzekering. In 26 % (-3 %) van de gemeenten is het net omgekeerd en kom je alleen in aanmerking als je recht hebt op de premie via de zorgverzekering.

- In 72 % van de premies worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. In 2014 was dit nog 66 %.
- In 97 % van de gemeenten moet de zorgbehoevende en/of zijn of haar mantelzorger in de eigen gemeente wonen.
- Afhankelijk van gemeente tot gemeente moet enkel de zorgbehoevende, de mantelzorger, of beiden in dezelfde gemeente wonen. In vergelijking met 2014 is dit een stijging van 13 % (84 %).
- In 57 % van de gemeenten heeft men recht op een mantelzorgpremie vanaf een bepaalde mate van zelfredzaamheid.
- In 27 % van de gemeenten zijn er voorwaarden met betrekking tot de familieband tussen de zorgbehoevende persoon en de mantelzorger. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft als men zorgt voor een familielid. Het aantal gemeenten dat deze voorwaarde hanteert lijkt bijna verdubbeld te zijn in vergelijking met 2014.
- In minimum 65 % van de gemeenten is de premie enkel mogelijk als men niet in een rusthuis of verzorgingsinstelling verblijft. In 2014 ging het om 49 % van de gemeenten, in 2012 om 33 %.
- In slechts 3 % van de gemeenten is de aanmaak van een zorgplan nog een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de premie; Dit was in 2014 nog 9 %, maar lijkt een voorwaarde die aan het uitdoven is.
- In 27 % van de gemeenten (evenveel als in 2014) is het inkomen een factor om al dan niet in aanmerking te komen voor de mantelzorgpremie.
- In 13 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op een verhoogde tegemoetkoming (via het WIGW of Omnio-statuut).
- Naast deze voorwaarden kan elke gemeente zelf nog een aantal extra voorwaarden hanteren om te bepalen wanneer je al dan niet recht hebt op een mantelzorgpremie.

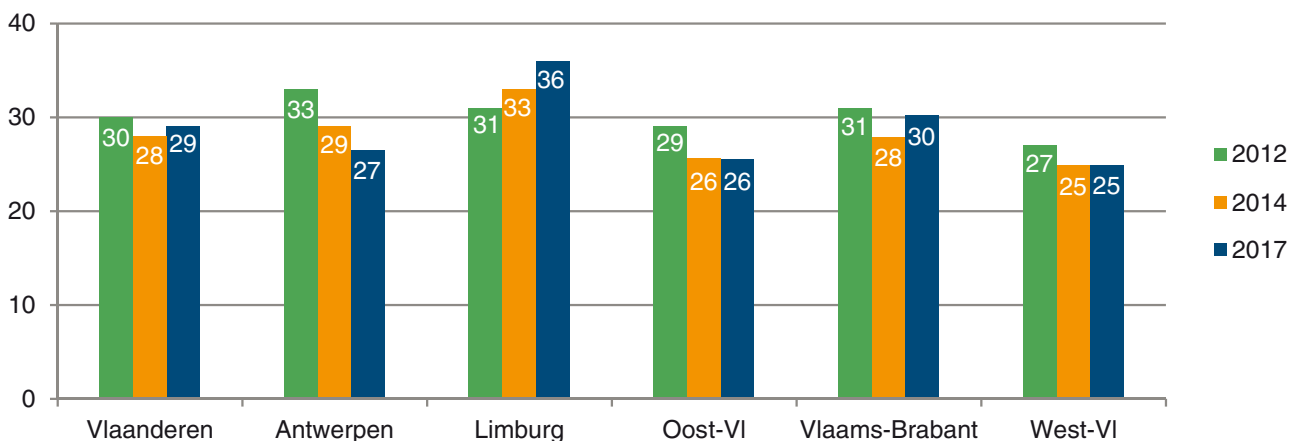
Provincie	Inwonen noodzakelijk	Recht op zorgverzekering	Geen recht op zorgverzekering	Leeftijds-voorwaarden
Antwerpen	36 %	27 %	16 %	68 %
Limburg	80 %	9 %	18 %	84 %
Oost-Vlaanderen	46 %	26 %	30 %	82 %
Vlaams-Brabant	25 %	40 %	20 %	57 %
West-Vlaanderen	46 %	26 %	27 %	66 %
Totaal Vlaanderen	41 %	26 %	22 %	72 %

Provincie	verlies van zelfredzaamheid	verwantschap noodzakelijk	niet RVT of ROB	zorgplan noodzakelijk	inkomens-voorwaarde	VT
Antwerpen	40 %	13 %	77 %	6 %	25 %	6 %
Limburg	62 %	50 %	50 %	3 %	28 %	28 %
Oost-Vlaanderen	65 %	37 %	74 %	0 %	39 %	10 %
Vlaams-Brabant	70 %	17 %	72 %	1 %	25 %	4 %
West-Vlaanderen	48 %	19 %	54 %	3 %	20 %	17 %
Totaal Vlaanderen	57 %	27 %	65 %	3 %	27 %	13 %

Evolutie van het aantal gemeenten met mantelzorgpremie in Vlaanderen (%)

Evolutie van de gemiddelde premie (€)

Provincie Antwerpen

Kerngegevens

AANTAL

- **Van de 70 gemeenten in Antwerpen bestaat er in 44 een mantelzorgpremie (63 %).**

In vergelijking met 2014 gaat het om een verschil van 1 gemeente minder met een mantelzorgpremie. Als we vergelijken met 2012 merken we dat er 5 gemeenten minder zijn die een premie uitkeren. Toch is er ook goed nieuws: in de stad Antwerpen steeg het aantal districten dat een mantelzorgpremie voorziet van 1 naar 4.

- **In 75 % van die gemeenten, wordt de premie gegeven aan de mantelzorger.** In 22 % van de gemeenten wordt de premie toegekend aan de zorgbehoevende persoon.

- Van 41 gemeenten weten we hoeveel mensen momenteel genieten van de mantelzorgpremie. In 25 % van die gemeenten gaat het om minder dan 50 personen. In 20 % van de gemeenten kan momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie.

Waar in 2014 nog in bijna twee derde van de gemeenten meer dan 100 personen konden beroep doen op de premie, is dit vandaag teruggevallen tot minder dan de helft van de gemeenten (44 %). Het aantal gemeenten dat een uitkering geeft aan een grotere groep mantelzorgers is gedaald.

	Aantal	%
1 - 49	10	24 %
50 - 99	13	32 %
100 - 199	10	24 %
200 of meer	8	20 %
Totaal	41	100 %

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle Antwerpse gemeenten heen) gaat het om ongeveer € 27/maand voor 1 persoon. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 2, de hoogste € 50. Hiermee is de gemiddelde premie toch € 2/maand gedaald in vergelijking met 2014.

	Aantal 2017	%	Aantal 2014	%
< € 25	9	21 %	10	22 %
€ 25 - 49	17	40 %	16	36 %
> € 50	5	11 %	7	16 %
variabel	12	28 %	12	27 %
Totaal	43	100 %	45	100 %

- We merken dat het aantal gemeenten dat minder dan € 25/maand uitkeert daalt, maar ook het aantal gemeenten dat meer dan € 50/maand uitkeert daalt, en dit ten voordele van de uitkeringen tussen € 25 en € 49. In 20 % van de gemeenten ligt het bedrag lager dan 25 € per maand. Dubbel zoveel gemeenten (40 %) keren een bedrag uit dag tussen € 25 en € 49 ligt, en slechts 11 % van de gemeenten voorziet nog in een premie die meer bedraagt dan € 50/maand.
- In 28 % van de gemeenten is het bedrag afhankelijk van een aantal mogelijke indicatoren als leeftijd, mate van zelfredzaamheid,... Ook een toelage in de vorm van een dagpremie, past in deze categorie.

VOORWAARDEN

Er bestaan meestal een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de gemeentelijk mantelzorgpremie:

- In 36 % van de gemeenten worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Soms betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger. Soms zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen verschillend voor inwonende en niet inwonende zorgbehoevende personen.
- In 16 % van de gemeenten heeft men recht op de premie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt. Met andere woorden: de gemeentelijke mantelzorgpremie kan niet gecumuleerd worden met de premie van de zorgverzekering. We merken hier een stijging tegenover 2014 waar dit aantal gemeenten nog 11 % bedroeg. 27 % volgt de tegenovergestelde strategie en verleent een premie aan (zorgverleners van) personen die wel in aanmerking komen voor de zorgverzekering.

Een merkelijke daling tegenover 2014, waar 36 % van de gemeenten hiervoor koos. We evolueren hierbij opnieuw naar de situatie van 2012, met 25 % van de gemeenten die deze optie verkoos.

- In 68 % van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud moet zijn om in aanmerking te komen.

In 93 % van de Antwerpse gemeenten worden ook bijkomende andere voorwaarden gesteld (zoals inwoner zijn van de gemeente, een bepaalde mate van verlies aan zelfredzaamheid of de aanwezigheid van een familielid tussen mantelzorger en zorgbehoevende.

- Men wordt strikter met betrekking tot het inwonen zijn: in 95 % van de gemeenten wordt in het reglement opgenomen dat de zorgbehoevende persoon en/of zijn of haar mantelzorger in de eigen gemeente dient te wonen. We merken hier jaar na jaar een toename van het aantal gemeenten die deze voorwaarde onderschrijven: in 2014 ging het om 89 %, in 2012 nog om 81 %.
- Van 18 gemeenten (40 %) weten we dat men recht heeft op de premie vanaf een bepaalde mate van verlies van zelfredzaamheid
- In 13 % van de gemeenten is het al dan niet hebben van een familielid tussen zorgbehoevende en mantelzorger een voorwaarde. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft op een premie als men zorgt voor een familielid. In 2014 bedroeg dit 11 %.
- Opvallend is de stijging van het aantal gemeenten waarin enkel een premie mogelijk is als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft: 77 % van de gemeenten stelde dit als voorwaarde (in 2014 was dit slechts 56 %).
- In 6 % van de gemeenten kan men enkel aanspraak maken op de premie als er een zorgplan opgesteld wordt. In 2014 waren dit nog dubbel zoveel gemeenten (13 %).
- In 25 % van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen (in 2014: 31 %).
- In 6 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (via het WIGW of Omnio-statuuut) (14 % in 2014).

Overzicht Mantelzorgpremie Antwerpen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aartselaar	MZ	ZB	OCMW	25		•		•	•	
Antwerpen/Hoboken	MZ	ZB	gemeente	€150/jaar	•		•	•		
Antwerpen/Wilrijk	MZ	ZB	gemeente	€175/jaar			•	•		
Antwerpen/Deurne	MZ	ZB	gemeente	€120/jaar			•	•		
Antwerpen/Berchem	MZ	ZB	gemeente	€150/jaar	•		•	•		
Arendonk	MZ	ZB	OCMW	40	•			•	•	171
Baarle Hertog										
Balen										
Beerse	ZB	ZB	gemeente	20			•		•	225
Berlaar	MZ	ZB	OCMW	35	•		•	•	•	57
Boechout	MZ	ZB	OCMW	50					•	44
Bonheiden										
Boom										
Bornem	ZB	ZB	OCMW	25			•		•	175
Borsbeek										
Brasschaat	ZB	ZB	OCMW	variabel		•		•	•	90
Brecht										
Dessel *										
Duffel	MZ	ZB	gemeente	49.58	•			•	•	70
Edegem										
Essen	ZB	ZB	OCMW	variabel					•	360
Geel	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	79
Grobbendonk	MZ	ZB	OCMW	25		•		•	•	
Heist.o.d.Berg										
Hemiksem										
Herentals	MZ	ZB	gemeente	€200/jaar			•	•	•	130
Herenthout	MZ	ZB	OCMW	variabel			•	•	•	99
Herselt	ZB	ZB	OCMW	€300/jaar	•			•	•	91
Hoogstraten	MZ	ZB	gemeente					•	•	400
Hove**										
Hulshout										
Kalmthout***	MZ	ZB	OCMW	€250/jaar				•	•	74
Kapellen										
Kasterlee	MZ	OU	OCMW	variabel			•	•	•	305
Kontich										
Laakdal										
Lier	ZB	ZB	gemeente	€600/jaar		•		•	•	8
Lille	MZ	ZB	OCMW	20			•		•	232
Lint	MZ	ZB	OCMW	31	•			•	•	30
Malle										
Mechelen	MZ	ZB	OCMW	25		•		•	•	370
Meerhout	MZ	ZB	gemeente	€480/jaar	•		•	•	•	82

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Merksplas	ZB	ZB	OCMW	variabel				•	•	198
Mol	ZB	ZB	gemeente	variabel				•	•	257
Mortsel	MZ	ZB	gemeente	25	•					229
Niel	MZ	ZB	OCMW	25	•				•	30
Nijlen	MZ	ZB	OCMW	30	•			•	•	98
Olen										
O.Turnhout	ZB	GP	OCMW	25				•	•	133
Putte	MZ	ZB	OCMW	€100/jaar					•	190
Puurs	MZ	ZB	OCMW	€50/jaar			•		•	131
Ranst										
Ravels	MZ	ZB	OCMW	variabel		•		•	•	137
Retie	MZ	OU	OCMW	50		•		•	•	
Rijkevorsel	ZB	ZB	gemeente	variabel				•	•	155
Rumst	ZB	ZB	OCMW	variabel					•	91
Schelle	MZ	ZB	OCMW	25					•	13
Schilde	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	10
Schoten										
St Amands	MZ	ZB	OCMW	€25/jaar			•	•	•	45
St Katelijne Waver	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	148
Stabroek	MZ	ZB	OCMW	€150/jaar				•		56
Turnhout										
Vorselaar	MZ		OCMW	50	•			•	•	47
Vosselaar										
Westerlo										
Wijnegem	MZ	ZB	OCMW	€360/jaar	•			•	•	40
Willebroek										
Wommelgem	MZ	ZB	OCMW	30				•	•	91
Wuustwezel	MZ	ZB	OCMW	50	•		•	•	•	90
Zandhoven										
Zoersel										
Zwijndrecht										

* geen gegevens beschikbaar

** geen premie meer in '16

*** nieuw tgo 2014

Mantelzorgpremie

Geen mantelzorgpremie

GP Gehandicapte persoon
MZ Mantelzorger
OU Ouderen (>65)
ZB Zorgbehoevende

Provincie Limburg

Kerngegevens

AANTAL

- **Van de 44 gemeenten in Limburg bestaat er in 32 een mantelzorgpremie (73 %).** Dit is een status quo met 2014. In 1 Limburgse gemeente werd de gemeentelijke mantelzorgpremie afgeschaft. In 2012 waren er nog 39 Limburgse gemeenten met mantelzorgpremie.

Voor het aanvragen van de gemeentelijke mantelzorgpremie kan je in Limburg terecht bij het OCMW (97 %). In één gemeente nemen de gemeentelijke diensten deze taak op zich.

- **In 95 % van die gemeenten, wordt de premie gegeven aan de mantelzorger.** Twee gemeenten kennen de premie toe aan de zorgbehoevende persoon.

- Van 31 gemeenten weten we ook hoeveel mensen genieten van de mantelzorgpremie.

Het beeld van het aantal rechthebbenden toont in Limburg een verschuiving naar de laagste categorie. In de helft van de gemeenten, waarvan we het aantal kennen, heeft minder dan 50 personen recht op de mantelzorgpremie.

In 2014 was dit slechts in 40 % van de Limburgse gemeenten met premie en in 2012 in 30 %. In 10 % van de gemeenten kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie. Dit was in 2012 nog het geval in 18 % van de gemeenten.

	Aantal	%
1 - 49	15	48 %
50 - 99	3	10 %
100 - 199	10	42 %
200 of meer	3	10 %
Totaal	31	100 %

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle gemeenten heen) gaat het om ongeveer € 36/maand voor 1 persoon. Een stijging van € 3/maand tegenover 2014. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 5, de hoogste € 100.

	Aantal 2017	%
< € 25	6	19 %
€ 25 - 49	11	36 %
> € 50	6	19 %
variabel	8	26 %
Totaal	31	100 %

- In 19 % van de gemeenten ligt het bedrag lager dan € 25 per maand, in 36 % van € 25 tot 49 per maand en in 19 % vanaf € 50 per maand.
- In 26 % van de gemeenten is het bedrag afhankelijk van een aantal mogelijke indicatoren, bijvoorbeeld leeftijd, mate van zelfredzaamheid, ...

VOORWAARDEN

Er zijn meestal een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie:

- In de helft (50 %) van de gemeenten worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Soms betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger. Soms zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen verschillend voor inwonende en niet inwonende zorgbehoevende personen.
- In 18 % van de gemeenten heeft men recht op de premie als de zorgbehoevende persoon geen premie via de zorgverzekering ontvangt. Dit was in 2014 nog 28 %.

In 9 % van de gemeenten is het zo dat je enkel recht hebt op de gemeentelijk premie als de zorgbehoevende persoon in aanmerking komt voor de zorgverzekering. In 2014 was dit nog slechts 13 % en in 2012 8 %.

- In 84 % van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. Dit is 9 % meer dan in 2014.

In 27 van de 32 Limburgse gemeenten gelden nog andere voorwaarden, zoals inwoner zijn van de gemeente, een bepaalde mate van verlies aan zelfredzaamheid of de aanwezigheid van een familieband tussen mantelzorger en zorgbehoevende.

- Men wordt strikter met betrekking tot het inwoner zijn: in 94 % van de gemeenten wordt in het reglement opgenomen dat de zorgbehoevende persoon en/of zijn of haar mantelzorger in de gemeente dient te wonen. We merken hier jaar na jaar een toename van het aantal gemeenten die deze voorwaarde onderschrijven: in 2014 ging het om 81 %.
- Van 20 gemeenten (62 %) weten we dat men recht heeft op de premie vanaf een bepaalde mate van verlies van zelfredzaamheid
- In 50 % van de gemeenten is het al dan niet hebben van een familieband tussen zorgbehoevende en mantelzorger een voorwaarde. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft op een premie als men zorgt voor een familielid. In 2014 bedroeg dit 34 %.
- In de helft van de gemeenten (50 %) is een premie mogelijk als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft (in 2014 was dit nog maar 34 %, in 2012: 26 %).
- Slechts in 1 gemeente kan men enkel aanspraak maken op de premie als er een zorgplan opgesteld wordt. In 2014 was dit nog 10 %.
- In 28 % van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen (in 2014: 30 %).
- In 28 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (via het WIGW of Omnio-statuut) (39 % in 2014).

Overzicht Mantelzorgpremie Limburg

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Alken	MZ	ZB	OCMW	variabel			•	•	•	131
As	MZ	ZB	OCMW	€100/jaar	•				•	43
Beringen										
Bilzen										
Bocholt	MZ	ZB	OCMW	25		•		•	•	46
Borgloon										
Bree										
Diepenbeek										
Dilsen-Stokkem										
Genk	MZ	ZB	OCMW	50				•	•	533
Gingelom	ZB	ZB	OCMW	50	•			•	•	1
Halen										
Ham	MZ	ZB	OCMW	30	•			•	•	112
Hamont-Achel	MZ	ZB	OCMW	37,5				•	•	122
Hasselt	MZ				•			•	•	
Hechtel-Eksel	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	154
Heers	MZ	ZB	gemeente	12,5	•			•	•	125
Herk-de-stad	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	59
Herstappe										
Heusden-Zolder										
Hoeselt										
Houthalen-Helchteren	ZB	ZB	OCMW	25		•		•	•	12
Kinrooi										
Kortessem	MZ	ZB	OCMW	42	•	•		•	•	2
Lanaken	MZ	ZB	OCMW	38	•			•	•	159
Leopoldsburg										
Lommel	MZ	ZB	OCMW	50	•			•	•	155
Lummen	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	175
Maaseik	MZ	ZB	OCMW	€60/jaar			•	•	•	400
Maasmechelen	MZ	ZB	OCMW	40				•	•	42
Meeuwen-Gruitrode	MZ	ZB	OCMW	variabel					•	130
Neerpelt	MZ	ZB	OCMW	40				•	•	51
Nieuwerkerken	MZ	ZB	OCMW	€200/jaar					•	104
Opglabbeek	MZ	ZB	OCMW	50	•			•	•	36
Overpelt	MZ	ZB	OCMW	38					•	2
Peer	MZ	ZB	OCMW	25	•	•		•	•	1
Riemst	MZ	ZB	OCMW	variabel	•		•		•	1
St-Truiden	MZ	ZB	OCMW	€200/jaar				•	•	201
Tessenderlo	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	80

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Tongeren	MZ	ZB	OCMW	100	•			•	•	7
Voeren	MZ	ZB	OCMW	60	•			•	•	15
Wellen	MZ	ZB	OCMW	variabel	•	•		•	•	18
Zonhoven	MZ	ZB	OCMW	24.79	•			•	•	33
Zutendaal	MZ	ZB	OCMW	49.58		•		•	•	1

Mantelzorgpremie
Geen mantelzorgpremie

GP Gehandicapte persoon
MZ Mantelzorger
OU Ouderen (>65)
ZB Zorgbehoevende

Provincie Oost-Vlaanderen

Kerngegevens

AANTAL

- **Van de 65 gemeenten in Oost Vlaanderen bestaat er in 46 een mantelzorgpremie (71 %).** In 2014 keerden 72 % een premie uit, in 2012 ging het om 78 % van de Oost-Vlaamse gemeenten. In 2008 was dat 66 %.
2 gemeenten voorzien meerdere mantelzorgpremies. Meestal richten de verschillende premies zich tot een andere doelgroep.
Voor het aanvragen van de mantelzorgpremie kan je in 34 % van gemeenten bij de gemeentelijke diensten terecht, in 58 % bij het OCMW.
- **In 80 % van die gemeenten, wordt de premie gegeven aan de mantelzorger.** Bij 20 % aan de zorgbehoevende persoon. Twee gemeenten geven de premie aan de zorgbehoevende of de mantelzorger.
- Van 45 gemeenten weten we ook hoeveel mensen genieten van de mantelzorgpremie. In 41 % van de gemeenten genieten minder dan 50 personen van de gemeentelijke mantelzorgpremie.

In 18 % van de gemeenten kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie. In 2014 was dit nog in 21 % van de Oost-Vlaamse gemeenten met mantelzorgpremie het geval.

	Aantal	%
1 - 49	16	36 %
50 - 99	10	23 %
100 - 199	10	23 %
200 of meer	8	18 %
Totaal	45	100 %

(voor gemeenten waar meerdere regelingen zijn werd dit samengesteld)

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle gemeentelijke premies heen) gaat het om ongeveer € 26 per maand voor 1 persoon, hetzelfde bedrag als in 2014, € 3 minder dan in 2012. In 2008 was het gemiddelde bedrag echter nog € 37. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 10, de hoogste € 52.

	Aantal 2017	%
< € 25	10	24 %
€ 25 - 49	11	26 %
> € 50	4	10 %
variabel	17	40 %
Totaal	42	100 %

- In 24 % van de gemeenten ligt het bedrag lager dan € 25/maand, in 26 % van 25 tot € 49/maand en in 10 % vanaf € 50/maand. In 2014 bevond 33 % van de gemeenten zich nog in laagste categorie, 22 % keerde tussen € 25 en 49 uit, en 13 % gaf meer dan € 50/maand.
Het aantal gemeenten dat variabele bedragen toekent stijgt duidelijk, van 33 % in 2014 naar 40 %.

VOORWAARDEN

Er zijn meestal een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie:

- In 46 % van de Oost-Vlaamse gemeenten die een premie uitkeren, worden voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Dit blijkt een status quo met 2014, waar dit door 47 % van de gemeenten als voorwaarde werd gesteld. Soms betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger. Soms zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen verschillend voor inwonende en niet inwonende zorgbehoevende personen.
- In 30 % (in 2014 nog 21 %) van de gemeenten heeft men recht op de premie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt. In 12 gemeenten (26 %) is het net omgekeerd, daar kan men enkel aanspraak maken op een gemeentelijke mantelzorg als men ook een premie via de zorgverzekering krijgt.

- In 82 % van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. Dit ligt in dezelfde lijn als in 2014.
- In alle Oost-Vlaamse gemeenten wordt in het reglement opgenomen dat de zorgbehoevende persoon en/of zijn of haar mantelzorger in de eigen gemeente dient te wonen. Dit was in 2014 nog 89 % en in 2012 nog 81 %.
- Van 30 gemeenten (65 %) weten we dat men recht heeft op de premie vanaf een bepaalde mate van verlies van zelfredzaamheid
- In 37 % van de gemeenten is het al dan niet hebben van een familieband tussen zorgbehoevende en mantelzorger een voorwaarde. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft op een premie als men zorgt voor een familielid. In 2014 bedroeg dit 19 %.
- Opvallend is de stijging van het aantal gemeenten waarin enkel een premie mogelijk is als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft: 74 % van de gemeenten stelde dit als voorwaarde (in 2014 was dit slechts 40 %, in 2012 30 %).
- In geen enkele gemeente is de opstelling van een zorgplan een voorwaarde om aanspraak te maken op de premie. In 2014 was dit nog in 1 gemeente het geval.
- In 39 % van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen (in 2014: 38 %).
- In 10 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (via het WIGW of Omnio-statuut) (19 % in 2014).

Overzicht Mantelzorgpremie Oost-Vlaanderen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aalst	ZB	ZB	gemeente	variabel					•	42
Aalter	MZ	ZB	gemeente/OCMW	25				•	•	138
Assenede										
Berlare	MZ	ZB	OCMW	€200/jaar		•		•	•	22
Beveren**	ZB	ZB	gemeente	70		•		•	•	
Brakel*										
Buggenhout										
De Pinte										
Deinze	MZ	ZB	OCMW	25	•			•	•	192
Denderleeuw	MZ	ZB	gemeente	50	•			•	•	110
Dendermonde	MZ	ZB	OCMW	€150/jaar			•	•	•	103
Destelbergen	MZ	ZB	gemeente	€625/jaar	•			•	•	71
Eeklo										
Erpe-Mere	MZ	ZB	OCMW	€620/jaar	•			•	•	69
Evergem	MZ	ZB	OCMW	€120/jaar			•	•	•	147
Gavere	MZ	ZB	OCMW	€350/jaar	•		•	•	•	18
Gent										
Geraardsbergen	MZ	ZB	OCMW	25	•		•		•	504
Haaltert	ZB	ZB	OCMW	variabel				•	•	400
Hamme	ZB	ZB	gemeente	€180/jaar		•		•	•	88
Herzele										
Horebeke*										
Kaprijke	MZ	ZB	OCMW	25		•		•	•	3
Kluisbergen										
Knesselare	MZ	ZB	gemeente	variabel	•				•	53
Kruibeke	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	220
Kruishoutem	MZ	ZB	gemeente	€240/jaar	•			•	•	96
Laarne	MZ	ZB	OCMW	variabel	•				•	150
Lebbeke	MZ	ZB	gemeente	€ 12.50				•	•	15
Lede	MZ	ZB	gemeente	€100/jaar	•		•	•	•	105
Lierde	MZ	ZB	OCMW	variabel		•			•	40
Lochristi	MZ	ZB	gemeente	variabel					•	400
Lokeren	MZ/ZB	ZB	OCMW	€125/jaar		•		•	•	28
Lovendegem	ZB	ZB	OCMW	€375/jaar		•		•	•	3
Maarkedal	MZ	ZB	OCMW	25				•	•	10
Maldegem	ZB	ZB	OCMW	€365,09/jaar		•			•	73
Melle										
Merelbeke	MZ	ZB	gemeente	€120/jaar				•	•	493
Moerbeke	MZ	ZB	OCMW	variabel	•	•		•	•	1
Nazareth	ZB	ZB	OCMW	variabel			•	•	•	110
Nevele	MZ	ZB	OCMW	variabel	•	•		•	•	17
Ninove	MZ	ZB	gemeente	variabel	•			•	•	83

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Oosterzele	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	212
Oudenaarde	MZ	ZB	OCMW	€ 619,73/jaar	•			•	•	38
Ronse*										
Sint-Gillis-Waas	MZ	ZB	gemeente	variabel	•	•		•	•	20
Sint-Laureins										
Sint-Lievens-Houtem	MZ	ZB	OCMW	25			•		•	85
Sint-Martens-Latem										
Sint-Niklaas	MZ	ZB	gemeente	variabel	•		•	•	•	400
Stekene										
Temse	MZ	ZB	gemeente	€ 150/jaar	•	•		•	•	18
Waarschoot										
Waasmunster	MZ	ZB	gemeente	25			•	•	•	152
Wachtebeke										
Wetteren	ZB	ZB	OCMW	€ 240/jaar		•		•	•	94
Wichelen*										
Wortegem-Petegem	MZ	GP	gemeente	variabel	•			•	•	18
Zeile	MZ	ZB	OCMW	€ 150/jaar			•		•	394
Zelzate										
Zingem	MZ	ZB	OCMW	variabel	•	•		•	•	16
Zomergem	MZ	ZB	OCMW	€ 120/jaar					•	10
Zottegem										
Zulte	MZ	ZB	OCMW	25	•		•		•	135
Zwalm	MZ	ZB	gemeente	25			•	•	•	54

* geen actuele gegevens beschikbaar

** nieuw in vergelijking met 2014

Mantelzorgpremie
Geen mantelzorgpremie

GP Gehandicapte persoon
MZ Mantelzorger
OU Ouderen (>65)
ZB Zorgbehoevende

Provincie Vlaams-Brabant

Kerngegevens

De 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn niet inbegrepen bij dit overzicht.

AANTAL

- **Van de 65 gemeenten in Vlaams Brabant bestaat er in 51 een mantelzorgpremie (78 %).**
Voor Vlaams Brabant is dit een lichte stijging in vergelijking met 2014. Twee gemeenten voegden de mantelzorgpremie nieuw in, 1 gemeente schafte ze af.
- Voor het aanvragen van de mantelzorgpremie moet je in 77 % van de gemeenten bij het OCMW aankloppen. In 23 % van de gemeenten is dat de gemeente zelf.
- **In 90 % van de gemeenten met een mantelzorgpremie wordt de premie gegeven aan de mantelzorgger** terwijl dat in 10 % van gemeenten naar de zorgbehoevende persoon gaat.
- Van 48 gemeenten weten we ook hoeveel mensen momenteel genieten van de mantelzorgpremie. In 1 op 4 gemeenten (in 2014 nog maar 1 op 5 gemeenten) zijn er minder dan 50 rechthebbenden. In 1 op 5 gemeenten kan momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie.

	Aantal	%
1 - 49	12	27 %
50 - 99	13	27 %
100 - 199	13	27 %
200 of meer	9	19 %
Totaal	48	100 %

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle niet variabele gemeentelijke premies heen) gaat het om ongeveer € 30 per maand voor 1 persoon, een stijging van € 2 tegenover 2014. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 4, de hoogste € 75.

	Aantal 2017	%
< € 25	18	35 %
€ 25 - 49	13	25 %
> € 50	12	24 %
variabel	8	16 %
Totaal	51	100 %

- In 35 % van de gemeenten ligt het bedrag lager dan € 25 per maand. Dat is lager dan in 2014 (38 %), waarmee we terug op het niveau zitten van 2012. Bij 25 % van de premies is dat € 25 tot 49 per maand (26 % in 2014) en in 24 % vanaf € 50 per maand (20 % in 2014).
- In 16 % van de gemeenten is het bedrag afhankelijk van een aantal mogelijke indicatoren, bijvoorbeeld leeftijd, mate van zelfredzaamheid, ...

VOORWAARDEN

Er bestaan meestal een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de gemeentelijk mantelzorgpremie:

- In 25 % van de gemeenten worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger. In 2014 werd deze voorwaarde nog slechts in 14 % van de gemeenten opgelegd.
- In 20 % van de gemeenten heeft men recht op de mantelzorgpremie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt. In 2014 was dit 16 %. In 40 % van de gemeenten is het net omgekeerd en kom je alleen in aanmerking als je recht hebt op de premie via de zorgverzekering. In 2014 bedroeg dit aandeel 44 % en in 2012 35 %. 41 % van de gemeenten stelt hier geen voorwaarden rond.
- In 57 % van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. (45 % in 2014).

- In 98 % van de gemeenten wordt in het reglement opgenomen dat de zorgbehoevende persoon en/of zijn of haar mantelzorger in de gemeente dient te wonen. In slechts 1 gemeente zou dit geen voorwaarde zijn. Het aantal gemeenten dat deze voorwaarde onderschrijft is sterk toegenomen: in 2014 ging het om 82 %.
- Van 36 gemeenten weten we dat men er recht heeft op de premie op basis van de mate van zelfredzaamheid. Dit is 70 %. In 2014 was dit 64 %.
- In 17 % van de gemeenten is het al dan niet hebben van een familieband tussen zorgbehoevende en mantelzorger een voorwaarde. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft op een premie als men zorgt voor een familielid. In 2014 bedroeg dit 34 %.
- In 72 % van de gemeenten is een premie mogelijk als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft (in 2014 was dit 58 %).
- In 3 gemeenten kan men enkel aanspraak maken op de premie als er een zorgplan opgesteld wordt. In 2014 was dit nog 6 %.
- In 25 % van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen (in 2014: 20 %).
- In 4 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (via het WIGW of Omnio-statuut) (10 % in 2014).

De gemeente Etterbeek is de eerste Brusselse gemeente die een mantelzorgpremie uitkeert. De premie bedraagt € 100. De voorwaarden kunnen aangevraagd worden via de gemeente.

Overzicht Mantelzorgpremie Vlaams-Brabant

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aarschot										
Affligem	MZ	ZB	OCMW	10			•		•	122
Asse										
Beersel	MZ	ZB	OCMW	10			•	•	•	78
Begijnendijk	MZ	ZB	OCMW	variabel			•	•	•	175
Bekkevoort	MZ	ZB	OCMW	10	•		•	•	•	222
Bertem	MZ	ZB	OCMW	variabel		•			•	54
Bever										
Bierbeek	MZ	ZB	OCMW	25					•	154
Boortmeerbeek	MZ	ZB	OCMW	€180/jaar			•	•	•	147
Boutersem	MZ	ZB	OCMW	€180/jaar			•		•	70
Diest										
Dilbeek	MZ	ZB	gemeente	40				•	•	53
Drogenbos	MZ	ZB	gemeente	50			•		•	16
Galmaarden	MZ	ZB	OCMW	15					•	119
Geetbets										
Glabbeek	MZ	ZB	OCMW	€60/jaar			•		•	152
Gooik	MZ	ZB	OCMW	variabel	•	•			•	138
Grimbergen	MZ	ZB	OCMW	25	•			•	•	394
Haacht	MZ	ZB	OCMW	€40/kwartaal				•	•	230
Halle	MZ	GP	gemeente	variabel	•				•	492
Herent	MZ	ZB	OCMW	30			•	•	•	45
Herne	MZ	ZB	OCMW	15				•	•	140
Hoegaarden										
Hoeilaart	MZ	ZB	OCMW	40		•			•	3
Holsbeek	MZ	ZB	gemeente	€50/jaar			•		•	200
Huldenberg										
Kampenhout										
Kapelle-op-den-Bos	MZ	ZB	gemeente	20				•	•	103
Keerbergen	MZ	ZB	gemeente	50	•			•	•	88
Kortenaken	MZ	ZB	OCMW	60			•		•	360
Kortenberg	MZ	ZB	OCMW	20			•	•	•	240
Kraainem	ZB	ZB	OCMW	50					•	13
Landen	MZ	ZB	gemeente	€60/jaar			•	•	•	411
Lennik	MZ	ZB	OCMW	74	•				•	15
Leuven										
Liedekerke	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	120
Linkebeek	MZ	ZB	OCMW	€50/kwartaal			•		•	
Linters	MZ	ZB	OCMW	€50/jaar					•	161
Londerzeel	MZ	ZB	OCMW	variabel			•		•	164
Lubbeek	ZB	ZB	OCMW	40		•		•	•	60
Machelen	MZ	ZB	gemeente	50	•			•	•	31
Meise	MZ	ZB	OCMW	30			•	•	•	43

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Merchtem	ZB	ZB	OCMW	37.18				•	•	7
Opwijk										
Oud-Heverlee	MZ	ZB	OCMW	50		•			•	13
Overijse	MZ	ZB	OCMW	50				•	•	80
Pepingen	MZ	ZB	OCMW	25				•	•	50
Roosdaal	MZ	ZB	OCMW	variabel				•	•	20
Rotselaar	MZ	ZB	OCMW	20		•		•	•	11
Scherpenheuvel	ZB	ZB	OCMW	40		•		•	•	93
Steenokkerzeel	MZ	ZB	gemeente	35	•		•	•	•	62
St-Genesius-Rode										
St-Pieters-Leeuw	MZ	ZB	gemeente	variabel	•			•	•	54
Ternat	MZ	ZB	OCMW	50	•				•	160
Tervuren	MZ	ZB	OCMW	300/jaar			•	•	•	
Tielt-Winge	MZ	ZB	OCMW	50		•		•	•	1
Tienen	ZB	ZB	OCMW	50		•		•	•	
Tremelo	MZ	ZB	OCMW	50			•		•	90
Vilvoorde										
Wemmel										
Wezembeek-Oppeem										
Zaventem	MZ	ZB	gemeente	10					•	200
Zemst	MZ	ZB	OCMW	40		•			•	94
Zoutleeuw	MZ	ZB	gemeente	€60/jaar					•	

Mantelzorgpremie
Geen mantelzorgpremie

GP Gehandicapte persoon
MZ Mantelzorger
OU Ouderen (>65)
ZB Zorgbehoevende

Provincie West-Vlaanderen

Kerngegevens

AANTAL

- **Van de 64 gemeenten in West Vlaanderen bestaat er in 58 een mantelzorgpremie (90 %).** West Vlaanderen is daarmee de provincie waarin procentueel de meeste gemeenten een mantelzorgpremie voorzien. 3 West-Vlaamse gemeenten voorzien meerdere mantelzorgpremies. Meestal richten de verschillenden premies zich tot een andere doelgroep. De premie moet aangevraagd worden bij het OCMW (77 %) of bij de gemeente (23 %).
- **In 62% van die gemeenten met een mantelzorgpremie wordt de premie gegeven aan de mantelzorger.** 29 % geeft de premie aan de zorgbehoevende. Vijf gemeenten maken de premie over aan de mantelzorger of de zorgbehoevende persoon.
- Van 56 gemeenten weten we ook hoeveel mensen momenteel genieten van de mantelzorgpremie. Bij de helft van de premies is het aantal rechthebbenden kleiner dan 100, voor de andere helft is het omgekeerd. In 25 % van de gemeenten is dat minder dan 50 personen, in dik 1 op 5 van de gemeenten (21 %) kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie.

	Aantal	%
1 - 49	14	25 %
50 - 99	12	21 %
100 - 199	18	33 %
200 of meer	12	21 %
Totaal	56	100 %

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle gemeentelijke premies heen) gaat het om ongeveer € 25 per maand voor 1 persoon. Dit is evenveel als in 2014, maar € 2 lager dan in 2012, en € 10 lager dan in 2008. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 10, de hoogste € 60.

	Aantal 2017	%
< € 25	19	32 %
€ 25 - 49	17	28 %
> € 50	5	8 %
variabel	19	32 %
Totaal	58*	100 %

* in een aantal gemeenten zijn 2 regelingen van toepassing

- Bij 32 % van de premies ligt het bedrag lager dan € 25 per maand (in 2004 was dit 36 %). In meer dan 1 op 4 gemeenten gaat het over € 25 tot 49 per maand en in 8 % is € 50 of hoger.
- In 3 op 10 gemeenten is het bedrag variabel: meestal is het afhankelijk van een aantal indicatoren zoals leeftijd of mate van zelfredzaamheid, ...

VOORWAARDEN

De meeste gemeenten hanteren een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie.

- In 46 % van de reglementen worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Soms betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon inwoont bij de mantelzorger. Soms zijn de voorwaarden om in aanmerking te komen verschillend voor inwonende en niet inwonende zorgbehoevende personen. In 2014 werd deze voorwaarde door 37 % van de gemeenten gesteld.
- In 27 % van de gemeenten heeft men recht op de premie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt. In 2014 bedroeg dit 18 %. 26 % van de gemeenten hanteren een omgekeerde redenering: in deze gemeenten kan men enkel aanspraak maken op de gemeentelijke mantelzorgpremie als men een toelage via de zorgverzekering ontvangt. Dit bedroeg in 2014 eveneens 25 %.
- In 66 % van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. In 2014 was dit 61 %.

- In zo goed als alle gemeenten moet de zorgbehoevende persoon en/of zijn of haar mantelzorger in de eigen gemeente wonen (tegenover 81 % in 2014).
- In 48 % van de gemeenten heeft men recht op de premie vanaf een bepaalde mate van verlies aan zelfredzaamheid.
- In 11 gemeenten stelt men voorwaarden met betrekking tot de familieband tussen de zorgbehoevende persoon en de mantelzorger. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft als men zorgt voor een familielid. Procentueel is dit 19 %, in 2014 was dit 16 %.
- In 54 % van de gemeenten is de premie enkel mogelijk indien men niet in een rusthuis of een verzorgingsinstelling verblijft. In 2014 was dit 51 % en in 2012 was dit 41 %.
- Slechts in 2 gemeenten kan men enkel aanspraak maken op de premie als er een zorgenplan opgesteld wordt.
- In 20 % van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van het inkomen (18 % in 2014).
- In 17 % van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op een verhoogde tegemoetkoming (via het WIGW of Omnio-statuuut).

Overzicht Mantelzorgpremie West-Vlaanderen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Alveringem	MZ	ZB	OCMW	€120/jaar			•		•	76
Anzegem										
Ardooie	MZ	ZB	OCMW	60				•	•	125
Avelgem	ZB	ZB	OCMW	25		•		•	•	26
Beernem	ZB	ZB	OCMW	25	•		•	•	•	330
Blankenberge	MZ/ZB	ZB	OCMW	variabel		•		•	•	37
Bredene	MZ	ZB	gemeente	€50/kwartaal				•	•	89
Brugge	MZ	ZB	gemeente	20			•	•	•	2250
Damme	MZ	ZB	OCMW	40	•			•	•	98
De Haan	MZ	ZB	gemeente	50	•			•	•	13
De Panne	MZ	ZB	gemeente	15	•		•		•	158
Deerlijk	ZB	ZB	OCMW	variabel					•	122
Dentergem	MZ		OCMW	variabel	•	•			•	24
Diksmuide	MZ	ZB	OCMW	40			•	•	•	149
Gistel										
Harelbeke	MZ	ZB	OCMW	25	•	•		•	•	18
Heuvelland										
Hooglede	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	98
Houthulst	MZ	ZB	OCMW	€124/jaar	•				•	186
Ichtegem	MZ/ZB	ZB	OCMW	25	•			•	•	130
Ieper	ZB	GP	OCMW	variabel					•	1587
Ingelmunster	MZ	ZB	OCMW	€125/jaar	•			•	•	204
Izegem										
Jabbeke	MZ/ZB	ZB	OCMW	variabel			•		•	119
Knokke-Heist										
Koekelare	MZ	ZB	OCMW	25	•				•	31
Koksijde	MZ	ZB	OCMW	20			•		•	416
Kortemark	MZ	ZB	OCMW	variabel					•	74
Kortrijk	ZB	ZB	OCMW	25		•		•	•	276
Kuurne	ZB	ZB	OCMW	variabel		•		•	•	175
Langemark	ZB	ZB	OCMW	variabel			•	•	•	105
Ledegem	ZB	ZB	OCMW	variabel		•			•	120
Lendeledede	MZ	ZB	OCMW	50	•			•		6
Lichtervelde	MZ	ZB	OCMW	€125/jaar			•		•	
Lo-Reninge	MZ	ZB	OCMW	20	•		•		•	55
Menen	ZB	ZB	OCMW	25		•			•	24
Mesen	MZ	ZB	OCMW	variabel	•				•	12
Meulebeke	MZ	ZB	gemeente	€150/jaar	•			•	•	17
Middelkerke	MZ	ZB	OCMW	50		•		•	•	140
Moorslede	ZB	ZB	OCMW	20		•			•	121
Nieuwpoort	ZB	ZB	gemeente	60				•	•	106
Oostende										

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Oostkamp	MZ	ZB	OCMW	variabel	•			•	•	157
Oostrozebeke	MZ/ZB	ZB	OCMW	25				•	•	30
Oudenburg	MZ	ZB	gemeente	variabel					•	74
Pittem	MZ	ZB	OCMW	25	•		•		•	53
Poperinge	MZ	ZB	gemeente	€ 125/jaar	•			•	•	202
Roeselare	MZ	ZB	gemeente	15			•	•	•	1094
Ruiselede	MZ	ZB/GP	OCMW	variabel	•			•	•	50
Staden	ZB	ZB	OCMW	variabel		•			•	
Spiere-Helkijn	MZ	ZB	OCMW	€ 124/jaar	•			•	•	0
Tielt	MZ	ZB	OCMW	variabel		•		•	•	2
Torhout	ZB	ZB	OCMW	38					•	161
Veurne	MZ	ZB	OCMW	35	•			•	•	45
Vleteren	MZ	ZB	OCMW	15	•		•	•	•	55
Waregem	ZB	GP	gemeente	€ 100/jaar	•			•	•	730
Wervik	MZ/ZB	GP	OCMW	25		•		•	•	86
Wevelgem	ZB	ZB	gemeente	variabel				•	•	227
Wielsbeke	MZ	ZB	OCMW	variabel	•				•	196
Wingene	MZ	OU	gemeente	22.5			•	•	•	141
Zedelgem	MZ	ZB	OCMW	30			•	•	•	450
Zonnebeke	MZ	ZB	OCMW	15				•	•	289
Zuienkerke	ZB	ZB	gemeente	variabel	•			•	•	15
Zwevegem	ZB	ZB	gemeente	variabel	•	•		•	•	118

Mantelzorgpremie
Geen mantelzorgpremie

GP Gehandicapte persoon
MZ Mantelzorger
OU Ouderen (>65)
ZB Zorgbehoevende

Je verhaal kunnen doen,
helpt de **zorg vol te houden.**

De Mantelzorgtelefoon van Samana:

- voor mantelzorgers die hun verhaal willen doen
- vrijwilligers luisteren naar wat mantelzorgers echt bezig houdt
- iedere werkdag van **10 tot 12 uur** en van **13 tot 16 uur**

Meer info: www.samana.be

Voor een 078-nummer betaal je de kostprijs van een zonaal gesprek.

www.ma-zo.be biedt mantelzorgers:

-
- A large, light green, stylized graphic element resembling a heart or a leaf, positioned to the left of the list.
- alle **noodzakelijke informatie** die je nodig hebt als mantelzorger
 - praktische **tips en tools**
 - **sociale interactie** met collega's mantelzorgers
 - een overzicht van **boeiende activiteiten** voor mantelzorgers
 - een **forum** waar je terecht kan met specifieke vragen of bekommernissen

Ma-zo.be, een online-netwerk dat mantelzorgers kracht geeft.

Bouwstenen voor een goede mantelzorgpremie in je gemeente

Samana pleit voor een eenvoudige en laagdrempelige financiële tegemoetkoming voor mensen die zorgen voor iemand uit hun omgeving. Hiermee toont een gemeente haar waardering voor de zorg die ze op zich nemen.

De krachtlijnen van een goede gemeentelijke mantelzorgpremie volgens Samana, zijn vooraan in deze brochure opgenomen.

We bepleiten volgende aanbevelingen voor gemeenten ...

EEN FINANCIËLE PREMIE

Ondersteuning van zorg kan door een gemeente op verschillende manieren georganiseerd worden. Samana vindt het vanzelfsprekend lovenswaardig wanneer ondersteunende maatregelen of zorg aangereikt worden voor mensen die het nodig hebben. Maar daarnaast pleiten we ook voor een **financiële tegemoetkoming** voor de mantelzorgers zelf.

Hierdoor benadrukt een gemeente het maatschappelijk belang van de inzet van mantelzorgers en waardeert ze deze inzet rechtstreek en moedigt ze het engagement van mantelzorgers aan.

EEN AANTAL STIMULERENDE VOORWAARDEN

Samana pleit voor eenvoudige en laagdrempelige stimulerende voorwaarden voor de uitkering van een mantelzorgpremie:

- De zorgbehoevende woont in de gemeente, aan de mantelzorgers worden **geen voorwaarden** opgelegd wat betreft woonplaats, en hoeft dus ook niet inwonend te zijn.
- Een **familieband** tussen mantelzorgers en de persoon met een zorgnood is niet vereist. Deze aanbeveling bekrachtigt het maatschappelijk belang van mantelzorgers. Ook buiten eigen familie, springen mantelzorgers in die het opnemen voor mensen met een zorgbehoefte.
- Erkenning door de **zorgverzekering** vormt geen voorwaarde of tegenvoorwaarde om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke mantelzorgpremie.
- De **bewijslast** van de zorg wordt zo eenvoudig mogelijk gehouden. In een ideale situatie zou een doktersattest kunnen volstaan. Inschaling van de zorg moet geen specifieke voorwaarde zijn om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke mantelzorgpremie.

Indien toch voor een attest wordt gekozen om de zorgnood te bewijzen, pleit Samana ervoor voorlopig alle bestaande manieren van inschaling te aanvaarden (zowel Katz-schaal, Bel, ...). Mensen met een zorgbehoefte hebben zo voldoende aan één attest en worden niet geconfronteerd worden met bijkomende administratieve voorwaarden of nieuwe inschalingen. Dit bevordert de laagdrempeligheid van de aanvraag.

De BelRAI zal binnenkort als enige inschaling van de zorgnood gebruikt worden door de Vlaamse overheid. Daarom pleit Samana bij de gemeenten, die overwegen om in de toekomst toch met een inschaling te starten, om voor deze inschaling van de zorgnood te kiezen. De maximale voorwaarden zijn deze van de Vlaamse mantelzorgverzekering. Maar soepeler mag steeds, zodat ook mantelzorgers van minder zware zorgsituaties worden gewaardeerd.

- Er worden **geen leeftijdsvoorwaarden** gehanteerd (mantelzorg is zeker ook te verantwoorden voor jongere personen en kinderen). Zo vallen ouders van kinderen met een handicap of partners van jongere mensen met een chronische ziekte niet uit de boot.
- Ook personen die in een **woonzorgcentrum of andere zorginstelling** verblijven doen vaak een beroep op een mantelzorgers die zowel kan helpen bij een aantal administratief-organisatorische zaken als bij zorg. Deze mantelzorgers worden niet uitgesloten in het kader van de gemeentelijke mantelzorgpremie;
- **Het inkomen** van persoon die zorg nodig heeft, noch dat van de mantelzorgers, is een voorwaarde om de premie te verkrijgen.

DE AANVRAAGPROCEDURE IS DUIDELIJK EN VERLOOPT EENVOUDIG

- Het reglement voor het verkrijgen van een mantelzorgpremie is **snel en eenvoudig** terug te vinden bij gemeente en/of OCMW. Dit wordt ook duidelijk gecommuniceerd (gemeenteblad, website, ...).
- Een goedgekeurde toekenning van de mantelzorgpremie geldt zolang de zorg duurt, en **hoeft niet jaarlijks** opnieuw aangevraagd te worden.

zelfzorgvoormantelzorgers.be

Soms heb je als mantelzorgger een steuntje in de rug nodig.
De online training van Samana helpt je goed te zorgen voor jezelf en je veerkracht te vergroten.

Wat?

De training omvat negen sessies rond draagkracht voor de mantelzorgger, met onderwerpen zoals grenzen stellen, communiceren met de persoon voor wie je zorgt, steun vragen, goed voor jezelf zorgen, ...

Telkens met informatie van een deskundige en getuigenissen van mantelzorggers

Hoe?

Surf naar
www.zelfzorgvoormantelzorgers.be

Na registratie en aanmelding ontvang je een link waarmee je de cursus kan starten.

Ben je CM-lid én mantelzorgger, dan kan je deze training **gratis** volgen.

Wie geen CM-lid is, kan voor 25 euro lid worden van onze mantelzorgvereniging en zo een login krijgen.

JE DOORLOOPT DE TRAINING OP JE EIGEN TEMPO, OP EEN MOMENT DAT HET JOU PAST, IN JE EIGEN OMGEVING.

samana

samen met

